

Сіроченко Т. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Єршов Є. К., старший викладач

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ

З урахуванням глибинних економічних процесів, що відбуваються у світовому просторі сьогодні, а якщо бути точнішим – тих світових кризових явищ, які спіткали економіку майже всіх країн світу, стає дедалі яснішим, що з огляду на ситуацію, яка склалася, навантаження на природне середовище буде збільшено, а природоохоронні зусилля потребують, з одного боку, чіткої міжнародно-правової регламентації, а з іншого – ефективної управлінської роботи компетентних органів конкретних держав щодо узгодження й реалізації міжнародної та національної нормативної бази. Академік В. Вернадський стверджував: «Людство, взяте в цілому, стає потужною геологічною силою. І перед ним, перед його думкою і працею стає питання про перебудову біосфери в інтересах людства, що вільно мислить як єдине ціле... Обличчя планети – біосфера – хімічно різко міняється людиною свідомо і головним чином несвідомо. Міняється людиною фізично і хімічно повітряна оболонка суші, всі її природні води» [1, с. 232-329]. Підтвердженням цих слів стали масштабні екологічні зміни на планеті Земля, які здебільшого є загрозливими і пов'язуються з економічною діяльністю людини, а саме: виснаження запасів невідновлювальних природних ресурсів (таких як нафта, газ, вугілля), що використовуються без обмежень у сучасному виробництві, але можуть зникнути у майбутньому; відходи та речовини, що забруднюють повітря і воду, які з'являються у процесі виробництва та споживання і мають тенденцію до збільшення при економічному зростанні; екстримальні та несприятливі умови для відтворення флори і фауни, втрата генетичного різноманіття, що призводить до нестабільності виробництва, особливо у сільському господарстві; погіршення стану довкілля, що знижує якість середовища, в якому існує людина, а отже, знижує стабільність відтворення трудових ресурсів. У сучасних умовах екологічні права набувають нового якісного значення та за своєю значимістю прирівнялися до права людини на життя. В наслідок цього урядами багатьох держав почала проводитися ревізія нормативних і регулятивних механізмів із метою створення дієвої інституційної системи публічного управління, яка б максимально забезпечувала екологічні права особи. Стабільність екологічного законодавства, видання достатньої кількості досконалих нормативно-правових актів із безпеки довкілля,

відсутність в ньому прогалин та комплексність охоплення предмету правового регулювання є досить важливою запорукою для ефективного управління з приводу реалізації права людини на безпечне середовище, яке включає в себе безпеку функціонування навколишнього середовища, аналіз загроз для існування та їх усунення, спроби регулювання впливів екологічних факторів на життєдіяльність людини. Аналіз чинного законодавства дає змогу виявити слабкі місця в законодавчому регулюванні формування та використання фондів охорони навколишнього природного середовища, яке сьогодні не забезпечує належним чином здійснення в цій сфері ефективної фінансової політики. Гармонізація екологічного законодавства з міжнародним правом певною мірою сприятиме позитивним змінам екологічної ситуації, яка в свою чергу повинна здійснюватися шляхом включення приписів міжнародних актів безпосередньо до законів. Прийняття в руслі принципів, положень міжнародних угод нових законів; розроблення Кабінетом Міністрів України та іншими органами виконавчої влади нормативно-правових актів, які визначають заходи з реалізації узятих Україною міжнародних зобов'язань у цій сфері; посилення відповідальності за порушення вимог щодо охорони довкілля, використання природних ресурсів, передбачених міжнародними угодами; розроблення державних програм з урахуванням вимог міжнародних угод, у тому числі з питань природокористування, його впорядкування в умовах правового режиму природних територій та об'єктів, що особливо охороняються [2, с. 205-206]. Що стосується екологічних прав людини, то Декларація ООН підкреслює, що екологічні права належать до фундаментальних прав людини, як і політичні, економічні, соціальні права. Кожна людина має право жити у безпечному, сприятливому для життя, здоров'я і добробуту довкіллі. Охорона довкілля є одним з важливіших напрямів європейської інтеграції. М. Краснова вважає, що реалізація права на екологічно безпечне середовище неможлива без закріплення права громадськості на екологічну інформацію. Суб'єкти права на екологічну інформацію вправі отримати повні і достовірні відомості про події, явища, предмети, факти і окремих осіб в сфері використання, відтворення і охорони природних ресурсів, охорони довкілля і забезпечення екологічної безпеки [3, с. 46].

Враховуючи всі ці умови, можна дійти до висновків, що екологічні проблеми сьогодні мають загальнодержавне, і навіть глобальне спрямування, вирішення яких необхідно здійснювати за допомогою органів державної влади на адміністративно-правовому рівні. Основою вирішення цих проблем є створення ефективних державно-управлінських механізмів їх усунення, що включатимуть в себе популяризацію екологічної освіти, формування екологічних імперативів та розвитку відповідних науково-освітніх установ.

Література

1. Вернадский В. И. Несколько слов о ноосфере / В. И. Вернадский // Химическое строение биосферы Земли и ее окружения. – М.: Наука, 1965. – 453 с.
2. Юридична наука. – 2011. – № 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/jnn_2011_6_29.pdf
3. Краснова М. Право громадян на екологічну інформацію: проблеми гарантій реалізації та захисту / М. Краснова // Право України. – 1997. – № 3. – С. 46.

УДК 349.41:504.06(043.2)

Ткач І. О., Онищенко М. В., студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Хом'яченко С. І., к.ю.н., доцент

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ОХОРОНИ ЛІСІВ ТА ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ

Україна багата своїми природними ресурсами, а особливо лісами та лісовими ресурсами. Ліси сприяють поліпшенню стану навколишнього природного середовища – це легені планети, які сприяють покращенню чистоти повітря, насичують його киснем, та поглинають вуглекислий газ. Лісові насадження є також ресурсом деревини, живиці, інших лісових ресурсів, а також у специфічних якостях лісу: лікувально-оздоровчих, рекреаційних, естетичних. Тому актуального і важливого значення набувають заходи по збереженню лісових ресурсів в процесі їх використання.

Ліси відносяться до категорії екологічно вразливих ресурсів. На них негативно впливають люди в процесі виробничої діяльності; ліси знищуються при пожежах, різними шкідниками та іншими негативними явищами [1, с. 139]. Тому використання та відтворення лісів має бути організовано таким чином, щоб найбільш повно задовольнити соціальні, економічні, культурні потреби людей.

Величезне і багатогранне значення лісів потребує їх надійної правової охорони. Питання правового режиму охорони лісів та лісових ресурсів вивчали такі вчені: В. І. Бабенко, Я. М. Дяченко, О. І. Голуб, І. І. Каракаш, П. І. Томіленко, його також досліджували Н. Р. Кобецька, О. М. Шумило та інші науковці.

Важливим напрямом дії права є відтворення лісів, підвищення продуктивності та поліпшення їх якісного складу. Конституція України та Лісовий кодекс України заклали для цього певні законодавчі підвалини. Питання відтворення лісів та підвищення їх продуктивності знайшло